



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 25 Ağustos 2023

Sayı : 136

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

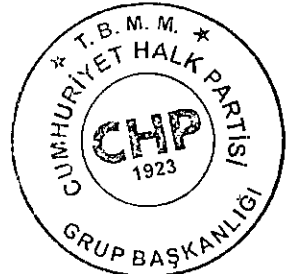
65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda ve Sosyal Hizmetler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. 21.08.2023

Gereğini arz ederim.


Ali GÖKÇEK

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 1 Ekim 2023	Esas No: 2/1543



T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
2 5 Ağustos 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
2 5 Ağustos 2023
No: 1273840

GENEL GEREKÇE

Anayasamız 2. Maddesi ile “Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk Devletidir” derken 61. Maddesinde “Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır. Yaşlılar, Devletçe korunur. Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir.” Diyerek yaşlı ve engelli vatandaşların korunmasında devleti açıkça yükümlü kılmıştır.

Ülkemizin 30 Mart 2007’de imza attığı Engellilerin Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi de “engellilerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmek” amacını güder. Sözleşmenin genel ilkelerini açıklayan 3. Maddesinde yer alan “Kendi seçimlerini yapma özgürlükleri ve bağımsızlıklarını da kapsayacak şekilde, kişilerin insanlık onuru ve bireysel özerkliklerine saygı gösterilmesi”, “Engellilerin topluma tam ve etkin katılımlarının sağlanması” ve diğer ilkeler açıkça engelli bireylerin bağımsız birer birey olduklarını vurgular.

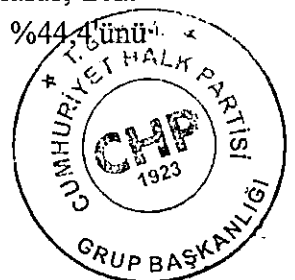
Sözleşmenin ‘Bağımsız Yaşayabilme ve Topluma Dahil Olma’ başlıklı 19 maddesi ise “İşbu Sözleşmeye Taraf Devletler tüm engellilerin diğer bireylerle eşit koşullar altında toplum içinde yaşama hakkına sahip olduğunu kabul eder ve engellilerin bu haktan eksiksiz yararlanabilmeleri ve topluma tam katılımlarını kolaylaştırmak için gerekli tedbirleri etkin bir şekilde alır.” Der.

Ancak değinilen yükümlülöklere rağmen ölkemizde engellilerin toplumda görünür olmaları ve sosyal hayatın her alanında yer alabilmelerinin önündeki en büyük engel ekonomik bağımsızlığa sahip olamamalarıdır.

Türkiye genelinde engelli bireylerin il bazında dağılımını tahmin eden son araştırma "2011 Nüfus ve Konut Araştırması"dır. Aradan geçen 12 yıla rağmen engelli bireylerimizin sayısı, yaş gruplarına ve engel durumlarına göre dağılımı gibi istatistiki bilgilere dönük bir çalışma bulunmamaktadır. Nüfus ve Konut Araştırması sonuçlarına göre, en az bir engeli olan (3 ve daha yukarı yaş) nüfusun oranı %6,9 (4.876.000 kişi)'dur. Erkeklerde %5,9 olan bu oran kadınlarda %7,9'dur.

Engelli vatandaşlarımızın sayısına ilişkin bakılabilecek bir diğer veri de Ulusal Engelli Veri Sistemi'dir. Nisan 2023 itibariyle Ulusal Engelli Veri Sisteminde kayıtlı ve hayatta olan engelli sayısı; 1.414.643'ü erkek, 1.097.307'si kadın olmak üzere 2.511.950'dir. Ağır engeli olan kişi sayısı 775.012'dir. Ancak Ulusal Engelli Veri Sistemi de Engelli Sağlık Kurulu Raporu almak için yetkili hastanelere başvurmamış ve hizmet almak için devletle temasa geçmemiş bireyleri kapsamadığı için engelli vatandaşlarımızın sayısına ve engel dağılımına ilişkin güncel ve gerçek bir kaynağın varlığından ne yazık ki söz edilememektedir.

TÜİK verilerine göre yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2022 yılı itibariyle 8 milyon 451 bin 669 kişi olmuştur. Yaşlı nüfusun 2022 yılında %44,4'ünü erkek nüfus, %55,6'sını kadın nüfus oluşturmaktadır.



Sayıları dahi şeffaf bir şekilde açıklanmayan engelli vatandaşlarımız ve yaşlılarımız ekonomik açıdan da ailelerine, bakım verenlerine bağımlı kılınmak istenmektedir.

2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu engelli ve yaşlı vatandaşlara aylık bağlanması için hane geliri kriterini göz önünde bulundurmaktadır. Oysa bireyin kendi geliri değil hane gelirinin dikkate alınması bireyin bağımsızlığını yok sayan, engelli ve yaşlı vatandaşlarımızı bağımsız birer yurttaş olarak görmemekte ısrar eden bir yaklaşımdır.

Bu sebeple, aylık bağlanma kriteri olarak hanenin değil engelli veya yaşlı bireyin kişisel gelirinin dikkate alınması amaçlanmaktadır.



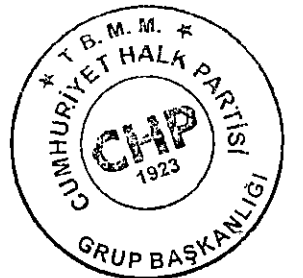
MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İlgili kanunda aylık bağlanma kriteri olarak göz önünde tutulan gelir kriteri için yalnızca ilgili kişinin bireysel gelirinin dikkate alınması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Sosyal Hizmetler Kanununda engelli ve yaşlı vatandaşlara aylık bağlanması için aranan gelir kriteri için yalnızca ilgili kişinin bireysel gelirinin dikkate alınması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.



65 YAŞINI DOLDURMUŞ MUHTAÇ, GÜÇSÜZ VE KİMSESİZ TÜRK VATANDAŞLARINA AYLIK BAĞLANMASI HAKKINDA KANUNDA VE SOSYAL HİZMETLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 1/7/1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş, Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2inci maddesinin 2inci fıkrasında yer alan "hane içinde kişi başına düşen" ve 3üncü fıkrasında yer alan "hane içinde kişi başına düşen" ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 24/05/1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun Ek 7. Maddesinde yer alan "hane içinde kişi başına düşen" ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

